

Socialministeriet
Børn
J.nr. 2010-691
mab, anj

29. marts 2010

Bilag til SOU alm. del spørgsmål 360: Talepapir fra samrådet tirsdag d. 23. marts 2010 om samrådsspørgsmål S, T og U.

Oversigt over samrådsspørgsmål

Samrådsspørgsmål S:

”Er ministeren indstillet på at gennemføre en lovændring, således at kommunerne får pligt til at sikre, at børn af belastede familier, med særlig fokus på indvandrerfamilier, kommer i vuggestue og børnehave?”

Samrådsspørgsmål T:

”Er ministeren enig i, at socialt samvær og fælles kulturelle oplevelser, f.eks. i en børnehave, kan være nyttigt i forhold til at sikre en bedre integration af indvandrere og efterkommere, især i de tilfælde hvor familien bor i et ghettoområde?”

Samrådsspørgsmål U:

”Kan ministeren oplyse, i hvor høj grad kommunerne benytter sig af muligheden for at pålægge en familie at sende deres barn/børn i institution?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Martin Henriksen (DF).

Besvarelse af samrådsspørgsmålene

DET TALTE ORD GÆLDER

SVAR:

Jeg vil gerne indlede med at understrege, at vi i Danmark har en helt enestående situation, fordi langt de fleste børn tilbringer en stor del af deres vågne timer i et dagtilbud – netop i de år, hvor børnene udvikler sig allermest. Og det gælder både for børn af etnisk danske forældre og for børn af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Knap 90 % af alle 1-2 årige og knap 95 % af alle 3-5 årige børn går i dagtilbud mv. Og andelen af børn af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, som går i dagtilbud, er også på et højt niveau – ca. 66 % af de 1-2 årige og ca. 88 % af de 3-5 årige går således i dagtilbud mv. Det gælder også, når vi sammenligner med et land som Norge, som jo er et af de lande, vi normalt sammenligner os med.

Jeg tror på, at alle børn har godt af dét sociale samvær og de fælles oplevelser, som børn får med andre børn og voksne i en børnehave. Det gælder for alle børn. Og det gælder i særdeleshed for de børn, der ellers vil vokse op i social isolation fra andre børn og voksne – f.eks. fordi barnet har en psykisk syg mor eller en alkoholiseret far. Eller fordi forældrene lever for sig selv – måske fordi moderen ikke taler godt dansk og isolerer sig selv og børnene. De børn skal vi meget gerne have ind i vores dagtilbud.

Alle mennesker udvikler nemlig deres sociale kompetencer i fællesskab med andre mennesker. Og sociale kompetencer er nøglen til fællesskabet, hvor børn har

mulighed for at udfolde sig – i leg og i samarbejde med andre.

Som jeg indledte med at sige, så går rigtig mange børn i Danmark i dagtilbud i de år, hvor børnene udvikler sig allermest. Det pædagogiske personale har derfor en enestående mulighed for bevidst og målrettet at arbejde med børns udvikling og læring fra en tidlig alder. Og dagtilbuddene har en meget vigtig opgave i at understøtte børn i at tilegne sig sociale kompetencer i relation til andre børn og voksne. Men det er ikke gjort med det – dagtilbuddene har nemlig også en meget vigtig opgave i forhold til at integrere børn i det danske samfund.

Når dagtilbuddene er vigtige for børns udvikling, læring og integration i det danske samfund, så er det utrolig vigtigt, at vi får de børn, som lever isoleret fra andre børn, tidligere ind i vores dagtilbud.

Jeg er dog tilhænger af, at det så vidt muligt sker ad frivillighedens vej. Jeg mener ikke, at staten skal tvinge alle børn i dagtilbud, hvis børnene ikke har behov for det, fordi de i øvrigt trives og udvikler sig. Og jeg mener faktisk heller ikke, at det er nødvendigt. For andelen af børn af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der går i dagtilbud, er som sagt på et højt niveau – som jeg tidligere har nævnt går ca. 66 % af de 1-2 årige og ca. 88 % af de 3-5 årige i dagtilbud mv.

I den forbindelse er det vigtigt at huske på, at der findes forskellige ordninger, som netop skal sikre, at alle børn har mulighed for at komme i dagtilbud. Forældre, der har svært ved at få økonomien til at hænge sammen, kan få et økonomisk tilskud til en dagtilbudsplads. Der kan også være sociale og pædagogiske årsager, som gør, at det er vigtigt for et barn at komme i

dagtilbud. I de tilfælde kan et barn få en socialpædagogisk friplads.

Men det er måske ikke alle forældre, som kender til de muligheder og fordele, der er forbundet med, at deres barn går i dagtilbud. I de tilfælde er det jo vigtigt, at forældrene bliver gjort opmærksomme på de fordele, der er. Jeg tror på, at et vigtigt redskab til at få flere børn i dagtilbud, er at gå i dialog med forældrene – også fra barnet er helt lille.

Forældre er i kontakt med mange forskellige kompetente fagpersoner i løbet af barnets opvækst – som for eksempel sundhedsplejersken. Fagpersoner som skal vejlede, støtte og rådgive forældrene, og fagpersoner som skal være opmærksomme på, om barnet trives og udvikler sig, som det skal. Fagpersonerne – herunder også sundhedsplejerskerne – har jo netop en skærpet underretningspligt, hvis et barns udvikling er bekymrende.

Herudover vil jeg også nævne, at kommunen har pligt til at informere forældrene om, at de kan få en dagtilbudsplads til deres barn i forbindelse med sprogvurderingen, når barnet er 3 år.

Men der kan være tilfælde, hvor selv den mest vidtrækkende dialog ikke er tilstrækkelig. I tilfælde, hvor der er bekymring for barnet, og forældrene ikke ønsker en dagtilbudsplads, selvom det er en fornuftig og rigtig løsning – ja så er situationen en ganske anden. I de tilfælde kan det være nødvendigt at gribe til andre midler end dialog. Ja faktisk har kommunen pligt til at gribe ind. Og kommunerne har de nødvendige redskaber.

Kommunerne kan pålægge forældre, at de skal sende deres barn i dagtilbud, hvis eksempelvis sundhedsplejersken underretter forvaltningen om et barn, der lever så isoleret, at der er risiko for barnets udvikling og sproget f.eks. tager skade. Muligheden har kommunerne allerede i dag, selvom det ikke fremgår eksplicit af lovgivningen. Hvis forældrene alligevel nægter at følge kommunens pålæg om dagtilbud, så skal man fra kommunens side træffe afgørelse om at fratage forældrene børnefamilieydelsen.

Et af samrådsspørgsmålene går på, hvor mange gange kommunerne har benyttet sig af at pålægge forældre at sende deres barn i dagtilbud. Til det må jeg svare, at vi simpelthen ikke kender tallene. Vi ved derfor heller ikke, om kommunerne har tilstrækkeligt kendskab til de muligheder, som loven faktisk giver. Hvilket jo er helt afgørende.

Derfor vil jeg iværksætte en række tiltag. Jeg vil blandt andet sørge for, at sagsbehandlerne kender til de muligheder, der i dag findes i lovgivningen – men som måske ikke fremstår helt tydeligt. Derfor vil vi præcisere afsnittet om forældreplæg i den kommende vejledning til serviceloven.

Den kommende vidensportal, der er aftalt i forbindelse med Barnets Reform, og som bliver tilgængelig for alle kommuner og fagfolk, skal ligeledes anvendes til at informere om de eksisterende muligheder. Endelig vil jeg også sørge for, at temaet om forældreplæg og dagtilbud indgår i det eksisterende kursuskatalog til sagsbehandlerne.

Der foregår på nuværende tidspunkt drøftelser i forhold til en revision af socialrådgiveruddannelsen. Vi vil i den forbindelse arbejde for, at information til de

kommende socialrådgivere om forældre på lægsmulighederne indgår i grunduddannelsen. Og endelig vil Socialministeriet rette henvendelse til

Indenrigs- og sundhedsministeriet for at drøfte, hvordan vi sikrer, at sundhedsplejerskerne er opmærksomme på deres underretningspligt, hvis de oplever et barn, der er socialt isoleret og ikke bliver stimuleret sprogligt.

Afslutningsvis vil jeg også fremhæve, at vi – som led i regeringens afbureaukratiseringsforslag - ønsker at målrette sprogvurderingerne, blandt andet således at børn udenfor dagtilbud skal modtage en sprogvurdering, når de er 3 år. Ligesom det i dag gælder for alle tosprogede børn. Med forslaget præciserer vi også, at forældre fremover skal lade deres børn deltage i en sprogvurdering og eventuel sprogstimulering. Det er utrolig vigtigt, at alle børn udvikler et godt og alderssvarende sprog, som er så vigtigt for barnets trivsel og udvikling.